

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**POLACY I NIEMCY –
60 LAT OD WYBUCHU
II WOJNY ŚWIATOWEJ**

Pamięć i zapomnienie
w stosunkach polsko-niemieckich
Społeczeństwo niemieckie
a II wojna światowa
Polityka i historia na przykładzie Polski
Symboliczne formy pamięci
II wojna światowa
w świadomości zbiorowej
Dyskusja panelowa
„Dlaczego i jak pamiętać?”

*

Zjednoczenie Niemiec i rozpad ZSRR
Świat frankofoński
Pomnik niemieckiego żołnierza
Fundacja Współpracy Polsko-
-Niemieckiej
Renovabis –
dzieło pomocy Europie Wschodniej

2000

1

(294)

Instytut Zachodni, PL ISSN 0033-2437

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

POLACY I NIEMCY – 60 LAT OD WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ

<i>Edmund Dmitrów</i> , Pamięć i zapomnienie w stosunkach polsko-niemieckich	1
<i>Klaus Ziemer</i> , Stosunek powojennego społeczeństwa niemieckiego do drugiej wojny światowej	18
<i>Wojciech Roszkowski</i> , Stosunki polsko-niemieckie. Polityka i historia na przykładzie Polski	32
<i>Peter Steinbach</i> , Symboliczne formy pamięci	40
<i>Robert Traba</i> , Symbole pamięci: II wojna światowa w świadomości zbiorowej Polaków. Szkic do tematu	52
Dyskusja panelowa „Dlaczego i jak pamiętać?” (opracował <i>Zbigniew Szulczyński</i>)	67

* * *

<i>Jarosław Gowin</i> , Zjednoczenie Niemiec i rozpad ZSRR	77
<i>Walter Żelazny</i> , Świat frankofoński	111

MATERIAŁY

<i>Barbara Eßer</i> , Pomnik niemieckiego żołnierza czy religijne miejsce pamięci?	149
--	-----

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

<i>Hans-Adolf Jacobsen</i> Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Niemiecko-polska wspólnota interesów	173
<i>Natalia Jackowska</i> , Renovabis – dzieło pomocy katolików niemieckich Europie Wschodniej	177

OCENY I OMÓWIENIA

<i>Rafał Pankowski</i> , Neofaszyzm w Europie Zachodniej. Zarys ideologii (omów. <i>M. Maciejewski</i>)	187
<i>Manfred Rauh</i> , Geschichte des Zweiten Weltkriegs. Bd. 1. Die Voraussetzungen. Bd. 2. Der Europäische Krieg. Bd. 3. Der Weltkrieg (omów. <i>S. Żerko</i>)	190
<i>Intellektuelle in der Weimarer Republik</i> . Hrsg. Wolfgang Bialas, Georg G. Iggers, Schriften zur politischen Kultur der Weimarer Republik (omów. <i>M. Tomczak</i>)	193

Manfred Hildermeier, Geschichte der Sowjetunion 1917-1991. Entstehung und Niedergang des ersten sozialistischen Staates (omów. <i>S. Zerko</i>)	196
Stefan Grzybowski (red.), Między Europą a Azją. Idea Rosji – Eurazji (omów. <i>T. S. Wróblewski</i>)	199
Federalizm: teorie i koncepcje. Red. Wiesław Bokajło (omów. <i>S. Łukasiewicz</i>)	201
Die Bundesrepublik Deutschland und Frankreich. Dokumente 1949-1963 (omów. <i>R. Łoś</i>)	206

NOTY

Socjologia: teoria i działanie. Księga pamiątkowa ku czci Władysława Markiewicza (omów. <i>H. Dmochowska</i>)	208
Die Geschichte Polens und Deutschlands im 19. und 20. Jahrhundert. Ausgewählte Beiträge (omów. <i>K. Malinowski</i>)	209
Encyklopedia katolicka. T. I-VII (omów. <i>M. Kosman</i>)	210

Z KRONIKI NAUKOWEJ

<i>Andrzej Sakson</i> , Przewyciężyć uprzedzenia – uzyskać porozumienie. Polsko-Niemiecki Kongres Młodzieży w Gauting	213
<i>Ryszarda Formuszewicz</i> , Wielkopolskie Centrum Informacji Europejskiej	214

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Czesław Łuczak, Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Tomasz Schramm, Tomasz Szarota, Lech Trzeciakowski, Wacław Wilczyński, Marian Wojciechowski, Anna Wolff-Powęska (przewodnicząca) Tadeusz Seweryn Wróblewski

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Redaktor: Ewa Kozłowska

Wydanie publikacji dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
61-854 POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl

Nakład 600 egz. Objętość ark. wyd. 18,0, ark. druk. 14,5. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100.
Oddano do składu w styczniu 2000 r. Podpisano do druku w marcu 2000 r.
Druk ukończono w marcu 2000 r.

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA – POZNAŃ, UL. HEWELIUSZA 40

INDEKS 37135

Przegląd Zachodni, nr 1, 2000

Instytut Zachodni

INHALT

Polen und Deutsche – 60 Jahre nach dem Ausbruch des Zweiten Weltkrieges

- Edmund Dmitrów*, Gedächtnis und Vergessenheit in polnisch-deutschen Beziehungen
Klaus Ziemer Der Umgang mit dem Zweiten Weltkrieg in der deutschen Nachkriegsgesellschaft
Wojciech Roszkowski, Polnisch-deutsche Beziehungen. Politik und Geschichte am Beispiel Polens
Peter Steinbach, Symbolische Formen des Gedankens
Robert Traba, Gedächtnissymbole: der Zweite Weltkrieg im kollektiven Bewußtsein der Polen
 Diskussion: Warum und wie soll man an den Krieg gedenken? (Zbigniew Szulczyński)

- Jarosław Gowin*, Deutschlands Wiedervereinigung und Zusammenbruch der Sowjetunion
Walter Żelazny, Die frankophone Welt
Barbara Eßer, Denkmal des deutschen Soldaten oder der religiöse Gedächtnisplatz?
Hans-Adolf Jacobsen, Stiftung für Deutsch-Polnische Zusammenarbeit. Deutsch -polnische Interessengemeinschaft
Natalia Jackowska, Renovabis – Solidaritätsaktion der deutschen Katholiken mit den Menschen in Mittel- und Osteuropa
 Buchbesprechungen

CONTENTS

Poles and Germans – 60 Years after the Outbreak of the World War II

- Edmund Dmitrów*, Remembering and Forgetting in Polish-German Relations
Klaus Ziemer, The German Post-War Society's Attitude to the World War II
Wojciech Roszkowski, Polish-German Relations. Poland as a Political and Historical Example
Peter Steinbach, The Symbolic Forms of Remembrance
Robert Traba, Symbols of Remembrance: World War II in the Polish Collective Consciousness.
 Study of the Subject.
 The Panel Discussion: Why and How to Remember? (by Zbigniew Szulczyński)

- Jarosław Gowin*, Germany's Unification and the Soviet Union's Collapse
Walter Żelazny, The World of Francophons
Barbara Eßer, The Monument of the German Soldier or a Place of Religious Worship?
Hans-Adolf Jacobsen, Foundation for Polish-German Co-operation. German-Polish Common Interests
Natalia Jackowska, Renovabis – The Work of Assistance Done by German Catholics for Central And Eastern Europe
 Books Reviews